

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 4. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 23. oktober 2019
Tidspunkt: mødet startede kl. 15.10
Sted: vær. 2-133

Til stede: Lars Aslan Rasmussen (S), næstformand, Jens Rohde (RV), Ina Strøjer-Schmidt (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velásquez (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: statsminister Mette Frederiksen.

Lars Aslan fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd og møde i Det Europæiske Råd (art. 50) den 17.-18. oktober 2019

Det Europæiske Råd 17-18/10-19 – bilag 7 (konklusioner fra mødet i DER art. 50)
Det Europæiske Råd 17-18/10-19 – bilag 8 (konklusioner fra mødet i DER)

Statsministeren sagde, at der var på sidste uges topmødet havde været mange store emner på dagsordenen, først og fremmest Brexit.

Brexit

Statsministeren: Udvalget er bekendt med, at der blev indgået en aftale lige op til topmødet. Der var bred enighed på EU-siden. Det var der også for den britiske premierminister. Så er der efterfølgende sket en masse i det britiske parlament, som jeg nødt vil redegøre for. Jeg synes, at den danske position og den europæiske position fortsat skal være, at briterne får en forlængelse, hvis det er det, der er ønske om og behov for. Jeg har sagt hele vejen igennem, at det entydigt er i vores interesse at holde Storbritannien så tæt på som muligt og at undgå et hårdt Brexit.

Der er sket nogle ændringer i den politiske erklæring om det fremtidige forhold og i den juridiske udtrædelsesaftale. På den juridiske del er der to afgørende nyskabelser: Den første er, at der ikke længere tale om en bagstopperløsning, men en mere permanent løsning på det irske grænsespørgsmål. Den løsning indebærer, at alle de EU-regler, som er nødvendige for at undgå en hård grænse i Irland – regler om told, moms og dele af indre markedsreglerne – fortsat gælder for Nordirland. Men Nordirland forbliver formelt set en del af det britiske toldområde. Løsningen er mest af alt et udtryk for, at man nogle gange kan trylle i politik. Det, der

ikke tidligere var muligt, er blevet muligt, jævnfør den fine diskussion, vi havde sidst, jeg besøgte udvalget. Den irske fredsafale er beskyttet, og jeg mener, at det samme gør sig gældende for det indre marked.

Det andet nye element i den juridiske aftale er samtykkemekanismen. Det er her, hvor EU er gået på kompromis. Mekanismen betyder, at Nordirland 4 år efter overgangsperiodens udløb får mulighed for at opsiges ordningen. Hvis de opsiger den, vil de efter en 2-årig udfasning være tilbage til, at der skal være kontrol mellem Nordirland og Irland. Hvis I gerne vil vide, hvad man så skal gøre i den situation, er mit svar: Så har vi en såkaldt ny situation. Og den kan – tror jeg – ingen af parterne tage højde for på nuværende tidspunkt.

Den politiske erklæring indeholder stadig forpligtelser om lige konkurrencevilkår, og set med danske briller er det vigtigt, at teksten om fiskeri er uændret. Jeg mener, at aftalen lever op til det mandat, der er givet. Derfor har jeg også bakket op om teksten, og som jeg før sagde, vil det være min indstilling at støtte en forlængelse, hvis der er behov for det – også på baggrund af begivenhederne i de seneste dage og timer i Storbritannien.

Søren Søndergaard spurgte, om statsministeren kendte grunden til, at de løsningsmodeller, der tidligere kunne have løst Brexit-problemet, først kom frem efter så lang tid. Skyldtes det, at den nuværende premierminister i Storbritannien havde gjort det klart, at en udmeldelse uden en aftale var en reel mulighed?

Jens Rohde var begejstret for det, statsministeren sagde om forlængelse af Brexit-deadline. EU's forhandlinger med briterne var håndteret på bedste vis. Kunne statsministeren sige noget om, hvordan man havde rykket Boris Johnson fra at være lodret imod en grænse i havet til der, hvor han stod nu?

Morten Messerschmidt påpegede, at den britiske premierminister ikke nødvendigvis syntes, at deadlineudskydelsen var en god idé; dét syntes parlamentet derimod. Men hvad skulle udskydelse gøre godt for? Underhuset havde jo godkendt aftale, så skulle man ikke se at få snøret sækken?

Statsministeren svarede Morten Messerschmidt, at Brexit jo ikke bunder i et europæisk ønske, men ja, hun havde også forstået det sådan, at det britiske parlament havde godkendt indholdet af aftalen med EU. Spørgsmålet var så, hvor hurtigt den kunne følges op med følgelovgivning og lign. Hun havde svært ved at se, hvad det skulle nytte ikke at efterkomme ønsket om deadlineforlængelse. Det var svært at sige, hvorfor den aktuelle løsningsmodel ikke havde været fremsat tidligere – måske skyldtes det, at man nu var presset på grund af den nært forestående deadline den 31. oktober.

Katarina Ammitzbøll spurgte, om man kunne forestille sig, at Rådet op til forhandlingerne om MFF'en kunne finde på at lade den britiske premierminister vide, at nu gik den ikke længere – nu skulle man vide, om Storbritannien er ude eller inde.

Statsministeren håbede, at det, man nu havde sat i gang, ville medføre en aftale, så hun havde ikke det perspektiv på Brexit om, at briterne på et tidspunkt skulle have at vide, at nu gik den ikke længere.

Udvidelse – Nordmakedonien og Albanien

Statsministeren: Sidst, vi var samlet, drøftede vi også udvidelsesspørgsmålet. Der var ikke opnået enighed på mødet i efterårsferien, og derfor er vi i DER blevet enige om at vende tilbage til spørgsmålet om Nordmakedonien og Albanien inden det planlagte topmøde om Vestbalkan i maj 2020.

Søren Søndergaard påpegede, at fra Enhedslistens synspunkt var beslutningen om ikke at ville starte optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien ikke problematisk som sådan; det var tværtimod det faktum, at de lande så ikke har et perspektiv eller et alternativ. I Nordmakedonien havde situationen udløst et valg, hvor centrum-venstrekoalitionen risikerede at komme under pres; i Albanien var der uroligheder, og Kina, Rusland og Tyrkiet rykkede ind. Fastholder man lande i et optagelsesperspektiv, mens man samtidig holder dem hen, vil det skabe vrede. Danmark og EU skyldte Albanien og Nordmakedonien et svar på, hvad der var måtte være alternativet i stedet for at bede dem komme igen på et senere tidspunkt. Var det korrekt forstået, at Danmark var et af tre lande, der stillede sig i vejen for, at optagelsesforhandlingerne kunne begynde?

Jens Rohde kommenterede et interview i Jyllands-Posten med statsministeren, hvori hun sagde, at det ikke havde hold i virkelighedens verden, at man pludselig skulle begynde optagelsesforhandlinger med Balkanlandene. Han var enig i, at tiden ikke var inde til optagelsesforhandlinger, men diskussionen kom jo ikke pludseligt op, og problemet var, hvilket perspektiv skulle man så skulle give de to lande.

Statsministeren syntes, at spørgsmålet om et holdbart perspektiv for Albanien og Nordmakedonien var reelt, for EU har af mange årsager stor interesse i at have de to lande tæt på sig. Hun satte spørgsmålstegn ved, hvorvidt en EU-udvidelse var svaret. Det var hun ikke sikker på – i hvert fald ikke, når det gjaldt Albanien. På mødet havde hun ladet det gøre gældende, at man kunne dele det op i to separate forløb for de to lande, men mange EU-lande havde den holdning, at det ikke er hensigtsmæssigt. Nu stod man med en vigtig europæisk opgave: at give landene et perspektiv.

Jan E. Jørgensen var blevet trist over at læse det føromtalt interview med statsministeren. Venstre og Socialdemokratiet har historisk set har ligget meget tæt på hinanden i EU-spørgsmål, men nu var han bekymret for det fremtidige samarbejde på det område. Man kan godt diskutere Brexit og udvidelse på én gang modsat det, statsministeren sagde. Måske var uenigheden om en EU-udvidelse større end forventet, når statsministeren sagde, at hun ikke var sikker på, at udvidelse var svaret. I hans optik var udvidelse svaret; man kunne så diskutere hvornår. Søren Søndergaard havde ret i, at tanken om EU-medlemskab tænder lyset i de folks

øjne, der har levet længe med kommunistisk undertrykkelse. Holdt statsministeren fast i, at Albanien og Nordmakedonien kunne glemme alt om at blive EU-medlemmer?

Søren Søndergaard mente ikke, at statsministeren skulle føle sig flov over, at hun ikke havde en plan for, hvad man skal gøre med de lande, man ikke ville starte optagelsesforhandlinger med. Det havde den tidligere regering heller ikke haft. Men jo flere gange, man bad landene om at komme igen til næste år, des større blev problemet. Han tolkede det som en målsætning, at man meget hurtigt ville fremlægge et alternativ til de lande, hvis man blev ved med at blokere for optagelsesforhandlinger. Ellers kunne det gå helt galt på Balkan.

Statsministeren svarede Jan E. Jørgensen, at hun hverken havde sagt eller fremover ville sige, at landene kunne glemme alt om EU-medlemskab. De var ikke uenige om, at det europæiske perspektiv er det rigtige – spørgsmålet var så, hvordan man tilrettelagde det på bedste vi.

Jan E. Jørgensen sagde, at som han huskede det, havde statsministeren sagt, at hun ikke var sikker på, at en udvidelse er svaret. Det var ærgerligt.

Statsministeren ønskede ikke sine ord oversat til en klar afvisning af ansøgerlandene. Hun havde taget det op i diskussionen, at hun var uenig i, at Albanien stod der, hvor en udvidelse var svaret. Diskussionen fortsatte på rådsniveau.

Situationen i Syrien (Tyrkiet)

Statsministeren: Som forventet var der også en længere diskussion om situationen i Syrien på baggrund af Tyrkiets adfærd. Det var fornuftigt, at topmødet fulgte op på diskussionerne i kredsen af udenrigsministre, dvs. at man selvfølgelig tog afstand fra Erdogans aggressive adfærd, samtidig med at man holder fast i, at man stadig skal kunne have en dialog med Tyrkiet. Der er en forespørgselsdebat om dette emne i Folketinget i morgen, og der vil vi have mulighed for i en vedtagelse at manifestere det danske folketings holdning til spørgsmålet.

Søren Søndergaard mente, at reaktionen på Tyrkiets adfærd ikke var så stærk som forventet. Hvorfor vedtog DER ikke en våbensanktion mod Tyrkiet? Hvad var Danmarks position? Agiterede Danmark for en EU-våbenboycot over for Tyrkiet? Hvordan havde man tænkt sig at nå derhen, hvor Tyrkiet pakker deres islamiske stat sammen og tager den med tilbage til Tyrkiet?

Morten Messerschmidt henviste til en debat, som udvalget havde haft med udlændinge- og integrationsministeren om EU-Tyrkiet-associeringsaftalen, der gav nogle ret store privilegier for tredjelandet Tyrkiet. Var man ikke nået dertil, hvor det i lyset af den retning, Erdogan havde taget sit land i, ikke længere gav mening, at Tyrkiet skulle nyde gode af visse fordele? Kunne statsministeren overveje at opsige eller suspendere denne aftale som konsekvens af Erdogans adfærd? Det ville måske endda gøre lidt indtryk på ham.

Statsministeren syntes, at de skridt, der var foretaget, hvad angik våbeneksport og den afstand, der i øvrigt var lagt til Tyrkiet, var de rigtige at tage nu. Det var tale om en svær balancegang, hvor Europa har stor interesse i – hvad enten det er i EU-regi eller i NATO – at holde Tyrkiet tæt på sig, samtidig med at man skal tage afstand fra hændelserne i Syrien. Det rigtige ville være at koncentrere kræfterne om det, der foregik i Syrien – og finde den rigtige måde at håndtere det på. Der var god grund til at tage afstand fra den tyrkiske adfærd. Hun ville foreslå, at man blev ad den sti, som man havde valgt at betræde i fællesskab med nabolande.

Katarina Ammitzbøll spurgte, hvilke muligheder regeringen overvejede for at få styr på den humanitære situation. Der var ikke lavet en aftale med Erdogan om de humanitære forhold – det gav ham en klar trumf.

Jens Rohde spurgte, om statsministeren kunne og ville kommentere, hvad regeringen mente om det tyske forslag om en europæisk styrke på 50.000 personer.

Jan E. Jørgensen ville gerne vide, om regeringen overvejede en mere aktiv kurs fra EU's side – eventuelt også militært.

Søren Søndergaard var bekymret over, at man nøjedes med at holde fast i den tidligere anlagte linje over for Tyrkiet med et begrænset forbud mod våbeneksport. Der havde været en udvikling til det værre siden, så hvordan havde man taget den i betragtning på mødet?

Statsministeren bekræftede, at situationen i Syrien var et stort problem. Der blev hele tiden taget skridt, som man mente var de rigtige – om de var tilstrækkelige, var ikke sikkert. Det måtte man tage hen ad vejen. Med det tyrkisk-russiske samspil stod Europa lidt tilbage med håret i postkassen. Fra dansk side tog man positivt imod de tyske overvejelser. Hun gik ud fra, at det ville blive genstand for diskussion, når forsvarsministrene skulle mødes i NATO senere på ugen. Om den humanitære situation sagde statsministeren, at det var blevet besluttet at give flere penge til området – og hen ad vejen ville der formentlig komme endnu flere midler.

Den flerårige finansielle ramme

Statsministeren: Endelig var der en diskussion om budgettet. Det har fyldt en del. I kender regeringens holdning: at vi skal indtage en budgetrestriktiv tilgang. Derfor havde jeg taget initiativ til at samle mine kolleger fra Holland, Østrig og Sverige og fik også det privilegium at udtale mig på vegne af de fire lande, der også har et ikke helt ligegyldigt samarbejde med Tyskland.

På vegne af de fire lande var det seks prioriteter:

1. Et maksimalt udgiftsniveau på 1 pct. af BNI
2. Styr på administrationsudgifter
3. Fortsat behov for rabatter
4. Når vi ser på, hvilke forhold der skal have en sammenhæng til budgettet, peger vi på retsstatsprincipper og ikke nødvendigvis så meget andet

5. Mindst 25 pct. af budgettet skal gå til grøn omstilling
6. Vi skal modernisere budgettet, dvs. have et større fokus på nye politikområder og knap så meget de andre.

Det er ikke en let position at indtage, fordi der er mange lande – og i øvrigt også politikere her i landet – der mener, at vi skal bruge flere penge på EU. Men jeg mener, at det er rigtig godt, at der er nogle lande, der indtager rollen som budgetbisse for at sikre, at vi bliver det sted, der gavner Europa. Jeg tror ikke, at det gavner Europa at bruge flere penge fælles i EU. Med de udfordringer, som alle landene står over for, har vi brug for pengene til de nationale velfærdssamfund, beskæftigelse og også klimaspørgsmål i landene. Jeg tror slet ikke på, at man vil finde frem til en aftale om budgettet i december, så vi kommer tilbage til dette spørgsmål ad flere omgange. Endelig sluttede vi af med at vedtage en konklusionstekst om klima. Det indebærer, at vi i december vender tilbage til spørgsmålet om klimaneutralitet i 2050.

Søren Søndergaard roste statsministeren for hendes politiske meldinger om bl.a. den restriktive budgetlinje.

Jens Rohde ville gerne vide, hvorfor de 35 mia. euro i bidrag i det førmtalte interview blev fremlagt som noget helt gåk. De 22 mia. euro var pensioner. Vil statsministeren nægte ansatte i EU-administration deres pension? Så vidt han kunne se, lå administrationsomkostninger på 10,3 mia. euro i det 2020-budget, som regeringen fik mandat til; det ville stige til 11,1 mia. euro i 2027. En stigning på 0,8 mia. euro kunne da godt diskuteres, og det var heller ikke nødvendigvis hans udgangspunkt, at der skulle tilgå EU-systemet flere penge fra Danmark. Når det var sagt, forekom det ham at være dårligt at gå så dogmatisk til værks og mene, at det danske bidrag skal passe på decimalen, og at Danmark absolut skal have en rabat på 1 mia. kr. Det er vigtigt at investere politisk kapital i, at visse opgaver skal løses i det fællesskabets regi fremover – ikke kun på en national præmis. Han advarede mod at skabe en falsk modsætning mellem dansk velfærd og et EU-budget, der kan løfte de nødvendige opgaver. EU-midler til f.eks. forskning er med til at skabe velfærd i Europa, for det handler også om konkurrencedygtighed. Det gør det også på landbrugsområdet. Hvis prisen for at skære i den fælles landbrugsstøtte var, at landene fik mulighed for at toppe op nationalt, som foreslået af Kommissionen, ville det bringe dansk landbrug og dermed dansk konkurrenceevne i en skidt situation. Så ville regeringen arbejde imod det forslag fra Kommissionen? Et større EU-budget krævede i øvrigt ikke nødvendigvis øgede betalinger fra medlemslandene. Man kunne godt åbne for en diskussion om egne indtægter til det europæiske fællesskab, som kunne give noget mere transparens.

Morten Messerschmidt bad statsministeren fortælle, om der kun var 4 budgetrestriktive lande i EU – altså 24 mod 4 i den budgetrestriktive versus mere lempelige budgetkamp?

Statsministeren bekræftede, at regeringen ville arbejde imod Kommissionens forslag om at toppe op på landbrugsstøtten. Man kunne ikke sige, at det var 4 mod 23 (med Storbritannien ude), men hvis Danmark var blandt de mest restriktive, var der som et slag på tasken en håndfuld mere med en restriktiv tilgang, men som dog ikke stod lige så markant som Danmark på 1

pct. af BNI. Danmark var i dialog med disse lande – og navnlig med Tyskland. Hun delte Søren Søndergaards tilgang om, at man bør bruge forhandlingerne om et flerårigt budget til se på indholdet, men mente ikke, at indholdet nødvendigvis blev bedre at, at der blev tilført flere penge. Man måtte ind i en reel prioriteringsdiskussion. Statsministeren mente, at regeringen havde indtaget den rigtige holdning.

Katarina Ammitzbøll sagde, at Det Konservative Folkeparti var meget positive over for den budgetrestriktive linje og støttede, at man gik videre med at få flere lande med på vognen. Hvordan stemte det overens med finansministerens udtalelse om, at det nok kom til at koste Danmark 2 mia. kr.?

Jens Rohde spurgte, hvad plan B var, hvis det ikke lykkedes at holde budgettet på 1 pct. af BNI.

Statsministeren spekulerede ikke i en plan B. Nu havde man besluttet sig for en dansk forhandlingsposition, som man søgte allierede til. Man var kommet godt fra start, så det tog hun afsæt i. Man måtte vende tilbage, når forhandlinger af mere intensiv karakter blev påbegyndt. De 2 mia. kr., som Katarina Ammitzbøll nævnte, hang sammen med det beløb, som det danske bidrag ville stige med, hvis det gik, som der var lagt op til. Finansministeren havde ikke sagt, at det var det, Danmark ønskede at betale, men med Kommissionens forslag ville det danske bidrag stige ganske betragteligt – alene på grund af velstandsstigningen, og så lagde Kommissionen endnu mere oven i.

Statsministeren var ikke afvisende over for ideen om egne indtægter – navnlig inden for klima og miljø – men den rejste samtidig spørgsmålet om skattebetalinger.

Mødet sluttede kl. 15.55.